

Incidens av pseudotumör efter total höftledsplastik med metal/polyetylen artikulation och ocementerad titanstam.

Olof Sköldenberg, Thomas Eisler, Olle muren, Henrik Bodén, Torbjörn Ahl, Mats Salemyr

Samtliga från Karolinska Institutet, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Danderyds Sjukhus, Enheten för Ortopedi.

Bakgrund

Förekomst av pseudotumör efter total höftledsplastik (THP) med metall/metall artikulation är välbeskrivet i litteraturen. Vi har sedan några år erfarenhet av flertalet fall av dessa tillstånd efter THP med metall/polyetylen led och en kilformad, ocementerad stam (Bi-Metric) och beskriver här förekomst och incidens.

Material och metoder

Vi identifierade fall av pseudotumör som vi handlagt, samtliga identifierade från 2012 och framåt. Data på samtliga höfter opererade med Bi-Metricstammen under åren 1999-2015 inhämtades från en pågående prospektiv kohortstudie och Svenska Höftprotesregistret. Antropometriska (ålder, kön, ASA-klass), kirurgiska och implantatrelaterade data inhämtades för att identifiera riskfaktorer. Vi beräknade incidenstal och använde logistisk univariat regressionsanalys för att försöka identifiera riskfaktorer som var associerade med pseudotumör.

Resultat

Vi identifierade 11 (0.4%) fall av pseudotumör hos 2446 THP opererade på vår klinik sedan 1999 (0.4%). Incidenstalet var 0.7 fall av pseudotumör per 1.000 THP och år. Mediantiden från primäroperation till upptäckt av tumör var 7 (2-16) år; vanligast debuterande med en smärtsam höftled (n=8) men även vid förmodad aseptisk lossning (n=2) och luxation (n=1). Två av fallen är ännu ej reopererade. Samtliga var opererade med Crom-Cobolt ledhuvud och i de 9 reviderade fallen har kraftig metallkorrosion mellan ledhuvud och kona ("trunionosis") noterats samt förhöjda nivåer i blod av dessa metaller. Med de relativt få utfallen kunde inte någon enskild riskfaktor för utfall identifieras. Vi har behandlat patienterna med byte till keramik/polyethylene led och med resektion av tumörmassorna; i de flesta fallen med gott resultat.

Diskussion

Man bör ha i åtanke att smärtande höftleder hos patienter opererade med titan stam och med standard metall/polyethylene led kan vara pseudotumör. I vår serie är varken stort ledhuvud, cup fixation eller några andra faktorer associerade med detta tillstånd. Fler utfall, sannolikt på nationell nivå, krävs för att bättre identifiera riskfaktorer associerade med pseudotumör.